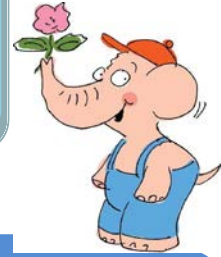

פרשת בלק

חשוב לדבר!

אמצעי התקשורת העיקרי בין בני האדם הוא הדיבור, אך לא פעם אנשים בוחרים להימנע מדיבור, מהסבר או מפירוט, מדוע? לעתים אנחנו לא מדברים משום שנדמה לנו שהדברים "ברורים מאליהם", או ש"הצד השני יודע" – אך לא פעם מתברר שלא כך הוא... גם כשאנחנו מדברים, לא תמיד הדברים נתפסים כפי שהתכוונו. לפעמים מדובר בטעות תמימה - אנחנו לא מסבירים או מפרטים משהו כיוון שהדבר נראה לנו מיותר.

לפעמים אנו אומרים דברים בצורה לא מפורשת כי אנחנו מפחדים לפגוע, אולי מתביישים, אולי מפחדים מתגובה, אנו משאירים את הפרשנות הסופית לשומע. מובן שהאמירות הלא-ברורות האלה אינן פותרות דבר אלא רק מובילות לבעיות ולא-הבנות חדשות... כדאי ללמד את הילדים שבדרך כלל, כאשר משהו מטריד אותנו, עדיף לדבר ולהציג את עמדתנו, וכמובן, להגיד דברים ברורים ומפורשים כדי להבטיח שהדברים יובנו. אם הדברים "לא נעימים" חשוב לומר אותם בעדינות וברגישות, אך חשוב לא פחות - להקפיד לומר אותם בצורה ברורה.

לפעמים ילדים עשויים לחשוש לומר משהו להורה או למורה. כדאי להסביר שאם הדברים לא יאמרו כלל, הבעיה לא תיפתר ואולי אף תגדל, אולם אם הדברים יאמרו ברצינות ומתוך כוונה טובה – יש לפחות סיכוי שהם אכן יפתרו, כדאי לנסות!

במדור הקומיקס

השבוע מוצגת במדור, בדרך מחויכת, תופעה מוכרת מחיינו. באופן טבעי, אנשים נוטים לראות דברים מנקודת המבט שלהם בלבד. רק לעתים רחוקות אנו מקדישים זמן לחשוב כיצד רואה את הדברים הצד השני – אילו דברים חשובים לו ומה מפריע לו. אפשר לחלק לתלמידים קטעים המציגים מצבים שונים, מצבים שבהם מישהו נוהג כביכול לא כשורה, אך במקום לשפוט אותו, התלמידים יתבקשו "להיכנס לנעליו" ולחשוב מה גרם לו לנהוג כפי שנהג. בסוף התרגיל כדאי להזמין את התלמידים ליישם שיטה זו לפחות פעם אחת בשבוע הקרוב – לנסות להיכנס לנעליו של אדם אחד שהתנהגותו הרגיזה אותנו...

על המדרש

נח מכונה בתורה "צדיק תמים" (בראשית, פרק ו' פסוק ט'). ואולם, מדרשים רבים תמהו על תואר זה, שהרי אלוהים עמד להחריב את העולם ונח לא התקומם ולא הזהיר את בני האדם. כדי להסביר את התואר התמוה, כמה מדרשים בחרו להראות שנח הסביר לשואלים אותו לפרש התיבה שבנה שעומד לבוא מבול, אך הם סירבו להאמין לו. בניגוד לגישה זו, במדרש שלפנינו נשמעת דווקא ביקורת כלפי נח: על פי המדרש, נח לא פנה אל ה' לפני המבול, ולא ניסה להציל את העולם ואת אנושות מִקְלֵיהָ. רק לאחר המבול הוא "נזכר" לבכות על אובדן החיים ואפילו מטיח דברים בפני ה'. מן המדרש אפשר להבין שהאל ציפה שנח יגיד משהו ויתנגד לתכניתו, ושאלו נח היה מדבר, היה העולם ניצל! בהמשך המדרש (שאינו מובא כאן) מושווה נח לאחרים שאכן קמו ודיברו: אברהם שהתקומם על כוונת האל להחריב את סדום, ומשה שהתקומם כוונתו להשמיד את העם במדבר.

שאלות לדיון: האם קרה גם לכם שכעסו עליכם על שלא דיברתם? מהן הסיבות בגללן אנחנו לא אומרים דברים שחשוב שנגיד? (מתביישים, פוחדים שיכעסו עלינו, לא חושבים על כך באותו רגע, חוששים שדברינו ישמעו טיפשיים / ילדותיים / שלא יובנו ועוד).

מה בפרשה

פרשת בלעם – כשהתקרבו בני ישראל למואב, חששו מהם המואבים. מלך מואב, בלק בן צפור, הזמין קוסם מארם נהריים, בלעם בן בעור שמו, כדי שיקלל את ישראל ויפגע בכוחם. בתחילה לא אפשר ה' לבלק לצאת למואב, אך לבסוף נתן לו ללכת. באחד השבילים חסם את דרכו של בלעם מלאך ה', והאתון שבלעם רכב עליה רבצה תחתיו. בלעם, שלא ראה את המלאך ולא הבין את מעשה האתון, הכה את האתון והיא פתחה את פיה והתלוננה. לבסוף פתח ה' את עיניו והוא ראה את המלאך. כשהגיע בלעם אל בלק ניסה לקלל את בני ישראל – אך מפיו יצאו רק דברי ברכה.

בעל פעור – בני ישראל זנו אל בנות מואב ומדין והשתתפו בפולחן לכבוד הבעל. לפי פקודת משה נידונו החוטאים למיתה, ופינחס בן אלעזר הרג בקנאותו איש ישראלי ואישה מדיינית שחטאו לעיני כל הציבור.